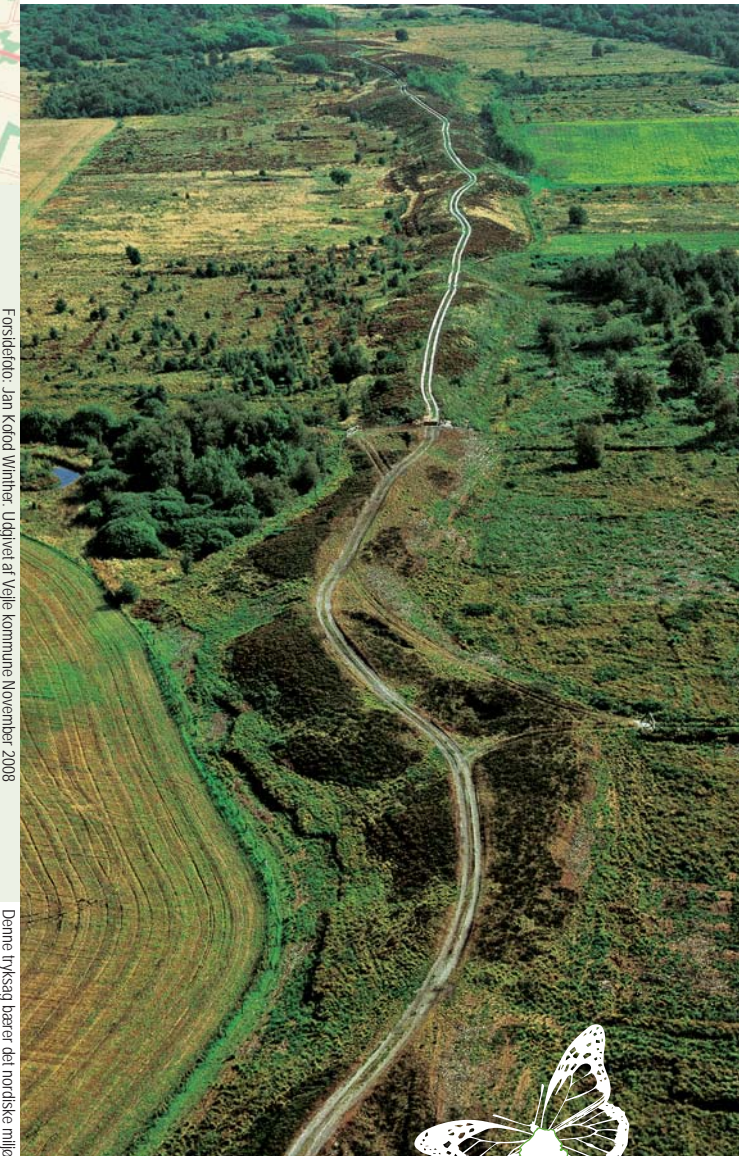
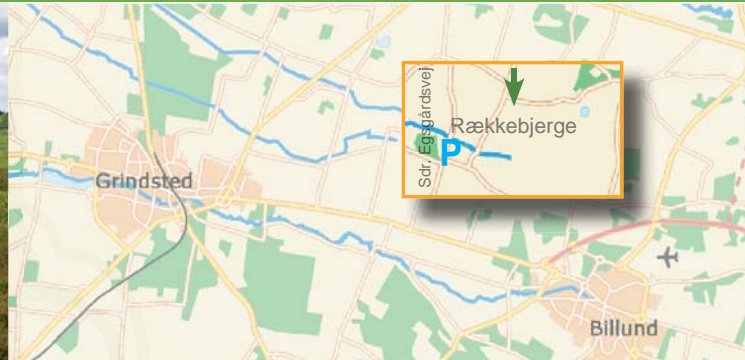

Rækkebjerge

Forsidefoto: Jan Knud Winther. Udgivet af Vejle Kommune November 2008

Denne tryksag bærer det nordiske miljømærke svanen. Licens nr. 541 656.

Rækkebjerge

Rækkebjerge er meget iøjne-faldende, med sin langstrakte og lyngklædte bakkekam, der rejser sig midt i det flade landskab i Simmelmosen. 2 km lang, 25-30 m bred og indtil 9 m høj er sandryggen, der strækker sig hen over den sydøstlige del af Grindsted Hedeslette. En sandet vej snor sig hen over de lyngklædte sandtoppe og fører gennem fårefoldene ud i den fredede hedemose. Der er offentlig adgang til området og med udgangspunkt i p-pladsen ved Sdr. Egsgårdsvej, kan man gå ad grusvejen, hen over

hele sandryggen. Vejen ender blindt, så returvejen er den samme, i alt en gåtur på 4 km. I dagtimerne må man færdes til fods eller på cykel ad grusvejen. Man må også gå på de udyrkede arealer langs grusvejen, dog uden at krydse indhegningerne. Vær opmærksom på, at der i perioder græsser får og kreaturer på arealerne. Vis hensyn, og efterlad naturen, som du selv gerne vil finde den. Rækkebjerge er privatejet og Vejle Kommune står for naturplejen sammen med de enkelte lodsejere.

Geologien

Rækkebjerge er en indlandsklit – dannet af sandflugt for mere end 10.000 år siden, i slutningen af sidste istid. I den første tid, efter isens tilbag-smeltning, var bevoksningen på den store vestjyske smel-tevandsslette kun sparsom. Store sand- og grusflader lå åbne og udsatte for vesten-vinden, og under sandflugten er en del af flyvesandet blevet fanget af den fugtige bund langs Simmelbæk. Gradvist er Indlandsklitten på den måde blevet større og større. Ræk-

kebjerge er dannet før den omkringliggende Simmel-mose. Det kan forklares med at der ikke findes sandlag i tørvemosen og tørvelaget går flere steder op over kliffoden.

Forsidefotoet viser udsigten fra vest over Rækkebjerge, der hæver sig over den omkringliggende flade smel-tevandsslette.

Vidste du?

Et gammelt sagn fortæller, at Trollden fra Simmelbjerg en gang gik over mosen med en stor sækfuld sand på nakken. Sækken var tung, så trollden trådte godt til, og hvor han satte sine fødder blev der huller – de mange mosehuller vi kan se i dag. Men samtidig var sækken hullet, så sandet løb ud mens han gik, og dannede på den måde Rækkebjerge.

Du kan få mere at vide om Rækkebjerge på www.vejle.dk. Eventuelle spørgsmål på tlf. 76812467

Sanglærke. Foto: Biopix

Rævegrav. Foto: Biopix

Blåbær. Foto: Biopix

Får er med til at holde landskabet åbent

Tørvegravning

En mosaik af mange små jordlodder vidner om en tid, hvor hver gård havde sin egen lille moseparcel. Gennem generationer har de små moselodder i Simmelmosen givet bønderne tørv til brændsel. Bønder med råderet over en enkelt moseparcel gravede kun tørv til eget forbrug. Enkelte systematiserede tørvegravningen og havde overskud til at sælge af. Med knapheden på brændsel under anden verdenskrig kom der gang i en

egentlig industriel tørveproduktion i mosen. Der blev anlagt en lille "tørvefabrik" med ælteværk, transportbånd og værksteds-kure, og en tipvognsbane transporterede tørvedyndet fra tørvegravene til ælteværket.

Naturpleje

Tørvegravningen, afvanding og efterfølgende opdyrkning har med årene spist sig ind på Simmelmosen. Det blev der sat en stopper for i 1983, hvor området blev fredet, med det formål at sikre den særlige

natur og det specielle landskab mod yderligere opdyrkning og tilgroning. Naturpleje sørger i dag for, at den markante bakkeryg fremstår åbent i landskabet. I mange år har Vejle Amt, i samarbejde med områdets lodsejere, ryddet opvækst af pil og bævreasp, hvilket har givet lys og plads til hedelyng, revling og tyttebær. Fåregræsning har gennem mange år været med til at videreføre hedebøndernes virke i området, så sensommerens rødviolette tæppe af blomstrende lyng

stadig kan opleves på Rækkebjergerne.

Oase af bær

Rækkebjergerne dækkes af et tæppe af hedelyng, revling og bølget bunke, og den stærkt aromatiske pors kanter flere steder foden af bakkammen. Området er også rig på de bærplanter, der er typiske for sandede jyske heder – arter som har indrettet sig efter kårene på hedebakken. På toppen af bakken og den sydvendte side, hvor solstrålerne står vinkelret på

overfladen og gør jorden bagende varm, trives især hedemelbærrisen. Blåbær og mosebølle vokser især på de nordvendte skrånninger, hvor der er mere skygge og fugtigt. Spredt over hele bakken blander revling og tyttebær sig med lyngen.

Dyreliv på hedens vilkår

Temperaturforholdene er ekstreme på hedebakken. Om dagen opvarmes sandet på de sydvendte skrånninger kraftigt, og den ringe trævækst betyder, at afkølingen

om natten er tilsvarende stor. Det kan vekselsvare dyr som bl.a. firben og hugorm lide, og dem kan man være heldig at opleve på Rækkebjergerne. Sanglærken fornøjer enhver besøgende med sin uafbrudte sang, og måske kan man være heldig at få et glimt af den store regnspove eller den rødryggede tornskade. Ræven hører også til på den sandede bakkekam og har flere steder anlagt grave ind i bakkens fine sand.

Tørvefabrikken er forsvundet, men mange af skårene kan endnu anes i landskabet

Tyttebær. Foto: Biopix

Mosebølle - ligner blåbær og kan spises

Hedelyng beklæder sandryggen

